FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura	
Codi	42656
Nom	Cultura religiosa i cultura profana en el món medieval
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2121 - M.U. en Història de la Formació del Món Occidental 12-V.1	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2121 - M.U. en Història de la Formació del Món Occidental 12-V.1	27 - Cultura religiosa i cultura profana en el món medieval	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
RODRIGO LIZONDO, MATEO	210 - Història Medieval
RUZAFA GARCIA, MANUEL GINES	361 - Història Medieval i Ciències i Tècniques Historiogràfiques

RESUM

Cultura i religiositat al món medieval es dedica a l'examen dels sistemes educatius, les bases de la cultura cristiana i laica i la historiografia.

Minories socioculturals a la Baixa Edat Mitjana: jueus i musulmans és un estudi sobre els jueues i els mudèjars als segles XIII-XV.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2121 - M.U. en Història de la Formació del Món Occidental 12-V.1

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d?estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d?integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d?una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l?aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d?una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d?aprenentatge que els permeten continuar estudiant d?una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Ser competent en les tècniques i ferramentes pròpies del treball investigador característic dels historiadors en l'àmbit específic del Màster.
- Ser capaç d'aprofitar la bibliografia utilitzada en el marc dels grans corrents historiogràfics i les bases de dades històriques sobre la formació del Món Occidental.
- Ser competent per a escriure i exposar un treball d'investigació nou en el marc del Màster, atenent a les qüestions de debat essencials i a les exigències formals dels treballs científics.
- Saber presentar oralment i per escrit els resultats de la investigació en una o diverses de les àrees històriques objecte del Màster per mitjà d'un discurs elaborat i coherent, adaptat als seus potencials destinataris.
- Posseir les habilitats necessàries per a l'aprenentatge continu, així com per al treball autònom i en equips multidisciplinaris relacionats amb l'estudi, anàlisi i difusió de temes sobre la història de la formació del món occidental.
- Ser capaç d'aplicar les pràctiques adequades en la investigació científica sobre la Història de la formació del Món Occidental i l'aplicació responsable dels seus resultats, assumint els valors democràtics, la diversitat i igualtat humana i la multiculturalitat.
- Saber integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular juís a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a una perspectiva de gènere en l'àmbit del Màster.

- Ser competent en l'ús de les noves tecnologies en relació a la investigació i difusió de la Història de la formació del Món Occidental.
- Aplicar els coneixements adquirits a la valoració de les fonts i bibliografia històriques pròpies del Màster.
- Estar capacitat per a la busca i crítica de les fonts històriques dels períodes antic, medieval i modern, propis del Màster.
- Ser capaz de aplicar un adecuado nivel de análisis y síntesis en el campo de la investigación y exposición de temas humanísticos.
- Ser capaç d'organitzar i planificar adequadament el treball professional de l'historiador.
- Ser capaç d'accedir a ferramentes d'informació en àrees de coneixement afins a la història i utilitzar-les apropiadament en l'àmbit de la investigació històrica pròpia del Màster.
- Ser capaç de valorar la pluralitat d'expressions culturals en el procés de formació de la societat occidental així com els diferents sistemes religiosos desenrotllats en el seu si i plantejar les relacions de conflicte i sincretisme entre ells.
- Ser capaç de desenrotllar hipòtesi de treball relacionades amb la creació i transmissió del saber i de la cultura escrita en l'àmbit de la formació del Món Occidental.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Aquesta assignatura té com a objectiu fonamental conèixer les realitats de les minories a la societat baix-medieval, tant religioses com polítiques i ètniques, capacitat d'interpretar la complexitat de les relacions de poder entre majories i minories i el per què dels conflictes que es generen por això.

La segona part pretén exposar amb cert deteniment els problemes de la formació, la cultura llatina i les formes de la religiositat de la Cristiandat medieval, amb especial atenció als textos de l'època.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Els orígens: mudèjars i jueus a la València cristiana, segles XIII i XIV. Les minories a lOccident medieval i al món mediterrani.

2. Mudèjars, jueus i conversos al segle XV valencià. Homes i espais minoritaris en les societats cristianes.

3. Activitats, producció i vida econòmica de mudèjars i jueus a les societats dOccident medieval. Lexemple valencià, segles XIII-XV.creació de les universitats al segle XIII.

4. Les societats mudèjars i jueves al medi cristià: relacions i conflictes al món medieval i mediterrani. El cas de València, segles XIII-XV.

5. Les relacions exteriors de jueus i mudèjars. Cristiandat, Islam i món hebreu a lèpoca baix-medieval, segles XIII-XV. El referent valencià.

6. Cultura religiosa i cultura profana a lOccident europeu. Les escoles.

7. La primera literatura cristiano-llatina. Del segle IV al VIII.

8. El renaixement carolingi, clau de la recuperació cultural europea.

9. El monacat benedictí. Els ordes mendicants. Les universitats.

10. Caràcters de la historiografia medieval.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	15,00	100
Tutories reglades	1,00	100
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	19,00	0
TOTAL	**75,00**	

METODOLOGIA DOCENT

CLASSES TEÒRIQUES:

En el curs d'aquestes classes, el professor exposarà aquells aspectes fonamentals que guiaran a l'alumne en l'estudi i comprensió dels diferents continguts de la matèria. Igualment podrà realitzar diverses activitats de caràcter pràctic que tinguen com a finalitat l'aplicació dels coneixements teòrics adquirits. Els materials necessaris per al desenvolupament de cada activitat seran proporcionats oportunament pel professor.

PREPARACIÓ DE LES CLASSES TEÒRIQUES

Lectures: Per a la preparació de les classes teòriques i amb l'objecte d'aprofundir en alguns aspectes concrets de particular relleu en relació amb els diferents temes que s'integren dins del programa, l'estudiant podrà realitzar diverses lectures. Els textos que seran objecte d'aquestes lectures i els procediments d'avaluació emprats en cada cas seran indicats pel professor.

REALITZACIÓ DEL TREBALL DE MÒDUL

L'estudiant farà un treball sobre un tema relacionat a qualsevol dels aspectes sobre els quals versa el mòdul, una vegada acordat aquest treball amb cadascun dels professors de l'esmentat mòdul.

TUTORIES PROGRAMADES

Els professors es reuniran durant les tutories programades amb els estudiants per a fer entrevistes personals d'orientació acadèmica i/o en grup, destinades a afavorir l'aprenentatge autònom de l'estudiant per mitjà de la resolució de problemes concrets, el comentari de la bibliografia recomanada, etc.

AVALUACIÓ

EL TREBALL DE MÒDUL:

L'estudiant realitzarà un treball sobre un tema referent a un dels aspectes estudiats en el mòdul. El treball serà dirigit per un professor de qualsevol de les assignatures del mòdul, que s'encarregarà de la qualificació. Els procediments d'avaluació utilitzats per a cadascuna d'aquestes actividats seran anunciats en el seu moment pels professors. L'alumne entregarà el treball al professor responsable de l'assignatura en els terminis que figuren al quadre inclòs en la Informació General que es facilita als estudiants del Màster.

El treball constitueix el 80 % de la nota, essent l'assistència a classe i/o els seminaris, i la participació activa en aquestes activitats el 20% de la nota final. Sols es farà la mitjana si el treball ha obtingut una nota mínima d'Aprovat (igual o superior a 5 sobre 10).

REALITZACIÓ DEL TREBALL D'ASSIGNATURA

Eventualment, anunciant-se a l'inici de les classes de cada assignatura, el professor podrà demanar una avaluació de lectures específiques. En aquest cas, es farà nota mitja amb la del treball de mòdul i per a la nota específica d'aquesta assignatura.

Aquesta avaluació consistirà en una memòria breu, de 5 a 10 folis, destacant els aspectes de major interés per a l'alumne desenvolupats en les classes, així com un balanç sintètic d'aquestes, el qual es farà en classe i en document apart.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Barceló Torres, Mª. C. (1984): Minorías Islámicas en el País Valenciano. Historia y Dialecto, Valencia, Universidad.
  Barceló, M. C. - A. Labarta, A. (2009): Archivos moriscos. Textos árabes de la minoría islámica valenciana, 1401-1608, Barcelona, PUV.
  Bramón, D.: Contra moros i jueus. Formació i estratègia d'unes discrimi¬nacions al País Valencià, València, 1981.
  Echevarría Arsuaga, A. (2004): La minoría islámica de los reinos cristianos medievales. Moros, sarracenos, mudéjares, Málaga, Editorial Sarriá.
  Ferrer i Mallol, Mª. T. (1987): Els Sarraïns de la Corona Catala¬no-Aragonesa en el segle XIV. Segregació i discriminació, Barcelo¬na, CSIC, Institució Milà i Fontanals.
  García-Oliver, F. (2003): La vall de les sis mesquites. El treball i la vida a la Valldigna medieval, València, Universitat.
- Paul, Jacques, Historia intelectual del Occidente medieval, Madrid, Edit. Cátedra, 2003.

  Curtius, Ernst R., Literatura europea y Edad media latina, 2 vols., México, Fondo de Cultura Económica, 1955 (1ª ed. alemana: 1948).

  Mohrmann, Christine, Latin vulgaire, latin des chrétiens, latin médiéval, Paris, Klincksieck, 1955.

  Nieto Soria, José Manuel, Sanz Sancho, Iluminado, La época medieval. Iglesia y cultura. Madrid, Istmo, 2001.

  Huizinga, Johan, El otoño de la Edad Media. Estudios sobre la forma de la vida y del espíritu durante los siglos XIV y XV en Francia y en los Países Bajos, Madrid, Alianza Ed., 1978.

  Guriévich, Arón, Las categorías de la cultura medieval, presentación de Georges Duby, Madrid, Taurus, 1990.

  Chélini, Jean, Histoire religieuse de lOccident médiéval, Paris, Hachette, 1997 (reimp. 1999).

  Paul, Jacques, Le christianisme occidental au Moyen Age. IVe-XVe siècle. Paris, Armand Colin, 2004.

Vauchez, André, La espiritualidad del Occidente medieval (siglos VIII-XIII), Madrid, Cátedra, 2001, 3ª ed.

Vilanova, Evangelista, OSB, Historia de la teología cristiana. I, De los orígenes al siglo XV, Barcelona, Herder, 1987.

Ladero, Miguel Ángel, Las fiestas en la cultura medieval, Barcelona, Areté, 2004.

Ladero, Miguel Ángel, Las fiestas en la Europa medieval, Madrid, Dykinson, 2015.

Chélini, Jean, Le Calendrier chrétien: cadre de notre identité culturelle, Paris, Picard, 2007.

- Riquer, Martí de, Història de la literatura catalana, 3 vols., Barcelona, Ariel, 1964, 1ª ed.

Badia, Lola (dir.), Literatura medieval, en BROCH, Alex (dir.), Història de la literatura catalana, toms I-III, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, Edit. Barcino, Ajuntament de Barcelona, 2013-15.

Rubió i Balaguer, Jordi, Història de la literatura catalana, 2 vols., Barcelona, Dpt. de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Publicacions de lAbadia de Montserrat, 1984-1985.

Rubió i Lluch, Antoni, Documents per lHistoria de la Cultura Catalana Mig-eval, 2 vols., Barcelona, Institut dEstudis Catalans, 1908-1921. 2ª ed.: Documents per a la història de la cultura catalana medieval, 2 vols., Barcelona, IEC, 2000.

Batllori, Miquel, SI, La cultura catalano-aragonesa durant la dinastia de Barcelona, 1162-1410: corrents actuals de la investigació, VII Congrés dHistòria de la Corona dAragó, I, Barcelona 1962, 239-407.

Batllori, Miquel, A través de la història i la cultura, Barcelona, Abadia de Montserrat, 1979.

Batllori, Miquel, Orientacions i recerques, Barcelona, Curial Ed. i Abadia de Montserrat, 1983.

Nadal, Josep M., Prats, Modest, Història de la llengua catalana, 2 vols., Barcelona, Ed. 62, 1996, 5ª ed. (vol. 1) i 1ª ed. (vol. 2).

Martí de Barcelona, [OM Cap.], La cultura catalana durant el regnat de Jaume II, Estudios Franciscanos 91 (1990) 213-295, i 92 (1991) 127-245 i 383-492.

- Trenchs Òdena, Josep, Documents de Cancelleria i de Mestre Racional sobre la cultura catalana medieval, ed. a cura dI. J. Baiges, Barcelona, IEC, 2011.

Tavani, Giuseppe, Per una història de la cultura catalana medieval, Barcelona, Curial Ed., 1996.
Colomer, Eusebi, El pensament als Països Catalans durant lEdat Mitjana i el Renaixement, Barcelona, IEC (Secció de Filosofia i Ciències Socials) i Abadia de Montserrat, 1997.

Cifuentes, Lluís, La ciència en català a lEdat Mitjana i el Renaixement, Barcelona-Palma de Mallorca,

Universitat de Barcelona i Universitat de les Illes Balears, 2001.

Gabriel, Pere (dir.), Història de la cultura catalana. I.- Lesplendor medieval: segles XI-XV, Barcelona, Ed. 62, 1999.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern